

Naja MAROT
Biotehniška Fakulteta,
Univerza v Ljubljani

Irena Bačlija
**A Reconceptualisation of Urban
Management: The Administration
of Cities, Their Services, and
Their Growth**

Edwin Mellen Press, Lewinston,
Queenston, Lampeter 2013,
276 str., 159,95 \$
(ISBN 978-0-7734-4310-5)

Irena Bačlija je avtorica, ki se je netipično za politične vede pogumno podala na tematsko področje upravljanja s prostorom, natančneje, s prostorsko entiteto mest. Knjiga z izvirnim naslovom *A Reconceptualization of Urban Management: The Administration of Cities, Their Services, and Their Growth* je izšla po obširni doktorski raziskavi o urbanem menedžmentu, v kateri avtorica ni samo prevetrila teoretična spoznanja o konceptu, ampak je tudi opravila aplikativno raziskavo med 58 evropskimi mesti. Delo izhaja iz predpostavke, da so urbani problemi zaradi decentralizacije in obsega mest skoraj nerešljivi, medtem ko je javnopolitično odločanje preveč centralizirano za učinkovit in odprt pristop k upravljanju mest, ki bi aktivno vključeval tudi občane in ne samo zagotavljal z zakonom predvidene javne storitve.

Medtem ko se teoretični uvod osredotoča na urbanizacijo kot prevladujoč globalni pojav in mesta kot motorje razvoja, je v nadaljevanju prikazan predvsem upravni vidik mest;

torej kakšne so pravne podlage za upravljanje mest in katere strukture so za to potrebne. V naslednjem poglavju avtorica sooči dve vlogi mestne uprave, in sicer tradicionalno, po kateri uprava skrbi za storitve, in moderno, kjer se uprava navzame podjetniške miselnosti in aktivne vloge ne samo pri zagotavljanju storitev, ampak tudi pri zagotavljanju kakovostnega prostora za vse prebivalce in infrastrukture za potencialne vlagatelje. Kljub temu, da urbani menedžment predstavlja osrednjo temo raziskave, je avtorica nezadovoljna z vsebino koncepta in samo opredelitvijo – pogostim zamenjevanjem z drugimi podobnimi termini – ter ga želi tudi z monografijo in v njej opredeljenimi orodji na novo osmisliti.

V zgodovinskem pregledu so opisana različna obdobja razvoja urbanega menedžmenta, vključujoč »obdobje vratarjev«, agencij in upravljanja. Za razliko od drugih upravnih tipov je ta že od samega začetka (idejo je dala Svetovna banka s programom urbanega menedžmenta) izrazito interdisciplinaren in si ga ne lasti nobena od strok. Večji pomen je pridobil zlasti v obdobju neoliberalizma, ko so nanj močno vplivali kriza državne blaginje, preobrazba vladanja in drugi dejavniki. V iskanju razlik med nesojenimi »sorodnimi« koncepti se avtorica natančneje osredotoči na procesne razlike med urbanim menedžmentom, urbanim vladovanjem in novim javnim menedžmentom, ki se pogosto vsebinsko zamenjuje s konceptom urbanega menedžmenta. Zagovarja stališče, da

je treba termin urbani menedžment zaradi daljše prisotnosti v akademskem diskurzu ohraniti in ga osmisliti. Štiri teoretična poglavja se tako zaključijo z avtoričino lastno opredelitvijo urbanega menedžmenta, ki vsebuje naslednje poudarke: *profesionalno in avtonomno administracijo, ki se obnaša kot podjetniki in hkrati skrbniki lokalne demokracije tako pri pripravi kot pri izvedbi politik. Politika je odprta za sodelovanje različnih deležnikov, za ukrepe je značilnih pet dimenzij: decentralizacija, sodelovanje uporabnikov, menedžerjeva avtonomnost, trajnostna in konkurenčna administracija.*

S tem v mislih se je avtorica lotila tudi praktične raziskave, ki je temeljila na stebrih urbanega menedžmenta, kazalnikih in opredeljenem indeksu urbanega menedžmenta, na koncu jo je zanimal tudi učinek takšnega upravljanja na uspešnost mesta. Anketni vprašalnik, preveden v štiri evropske jezike, je bil poslan 120 urbanim menedžerjem v mestih, ki so tudi sicer vključena v bazo Urban Audit. Za sodelovanje se jih je odlo-

čilo 58, enakomerno razporejenih po vsej Evropi. Tako rezultati raziskave podajajo pregled in povezave med upravljavsko strukturo, političnim statusom, močjo mest, merjeno z razpoložljivimi financami, in možnost nadzora nad stopnjo zaslužka v mestih, kar je tudi za Slovenijo lahko uporabna informacija.

V zadnjem poglavju avtorica poda refleksijo tako koncepta kot tudi študije in še enkrat sooči koncept urbanega menedžmenta z novim javnim menedžmentom. Kot enega izmed sklepov pa izpostavlja, da mora mestna uprava delovati po načelih, ki omogočajo, da uspešno ohranja ravnotežje med delovno silo, vlagatelji, infrastrukturo in kakovostnim bivanjem. Če zaključimo, za urbaniste je to vsekakor knjiga, ki pokaže vidik, ki ga pri načrtovanju rešitev premalo upoštevajo, za strokovnjake političnih in upravnih ved pa »opozorilo«, da si mesta zaslužijo večjo pozornost, še zlasti v Sloveniji, kjer se njihova funkcija največkrat enači z manjšimi centri na podeželju, upravljavska zahtevnost pa pretirano poenostavlja.